

**Papierloos vergaderen:
meer invloed voor de or**

OurMeeting

Inhoudsopgave

Hoe papierloos vergaderen de invloed van de or vergroot

Het welbekende vertrouwensprobleem

Ter informatie, advies of instemming?

De 'schaalvergrotingstrend'

De or: reactief of proactief?

Informatie herkauwen kost zeeën van tijd

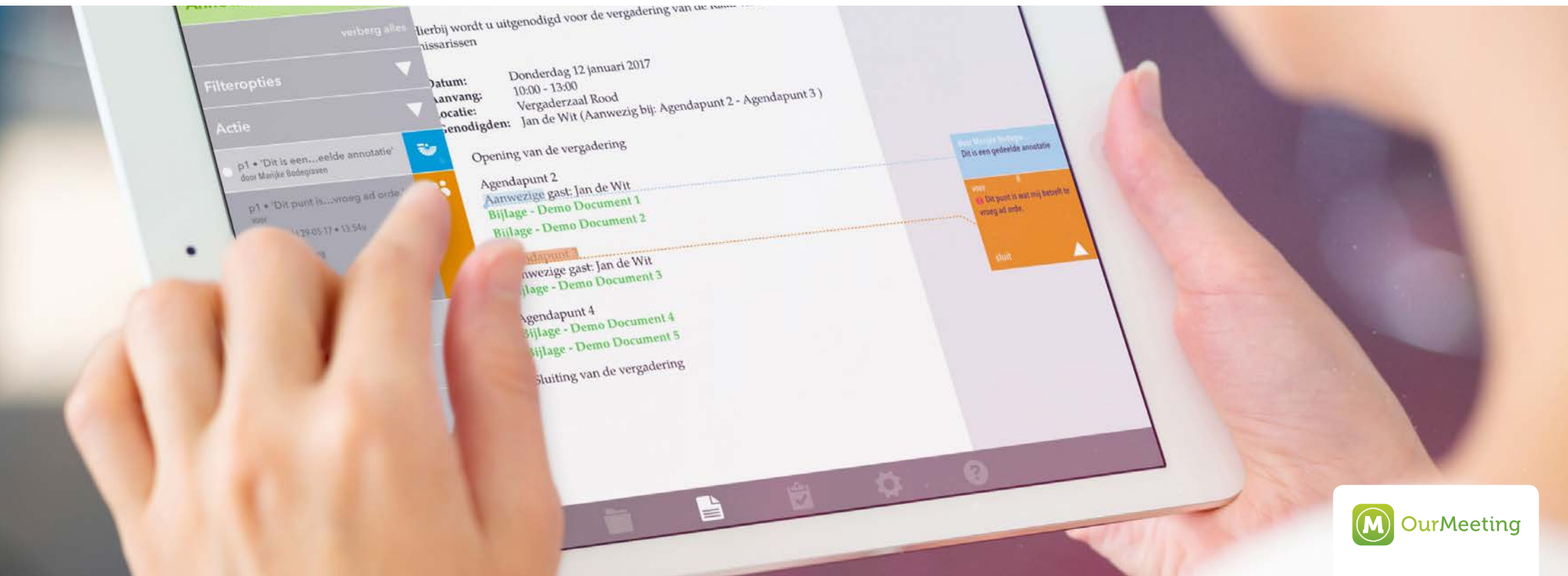

Hoe papierloos vergaderen de invloed van de or vergroot

Als ondernemingsraad wil je niet achter de besluiten van het bestuur aanrennen. Liever bepaal je de eigen agenda zelf. Je wilt toegang tot actuele informatie, op tijd, en altijd de juiste versie. Maar zeker in complexe organisaties is informatievoorziening tussen het bestuur en de or nog vaak een heikel punt.

Veel kostbare tijd gaat daardoor naar gearrewar over de beschikbaarheid van documenten: Wat zegt dat rapport daar ook alweer over? Hebben we wel de juiste versie? En: wat hebben we drie maanden geleden ook alweer besloten over deze zaak?

Papierloos vergaderen helpt ondernemingsraden meer grip te krijgen op beschikbare informatie, en dus meer invloed uit te krijgen op de besluitvorming. Het bespaart niet alleen papier doordat stukken digitaal verzonden en bekeken worden, maar ondersteunt ook het maken van efficiëntere - en dus betere - besluiten. Een vergaderoplossing versoepelt de samenwerking en communicatie in de voorbereidingsfase, waardoor er meer tijd overblijft voor de inhoud.

Hoe dit er in de praktijk uitziet, daarover vertellen we meer in deze whitepaper. Dat doen we samen met Bert de Velde Harsenhorst, trainer en adviseur bij SBI Formaat, een organisatie die ondernemingsraden helpt zich te ontwikkelen. De Velde Harsenhorst ziet een kwart van zijn klanten werken met een applicatie voor papierloos vergaderen en weet precies waar dit het informatieve spanningsveld tussen or en bestuur kan verzachten.

Voor deze 3 or's valt (extra) winst te behalen

Bijna elke or kan een efficiëntieslag behalen met papierloos vergaderen. Voor drie soorten or's is die winst extra groot.

1. Zo hebben or-leden die op afstand werken - of elkaar door continuoosters amper zien – hiermee één virtuele ruimte waarin ze eenvoudig met elkaar communiceren en samenwerken.
2. Hetzelfde geldt voor or's die bestaan uit medewerkers van veel verschillende disciplines, en vanuit hun afdeling ieder werken met een ander systeem. Papierloos vergaderen geeft ze een eenduidige manier van werken.
3. Ook or's met veel laaggeletterde leden kunnen rekenen op winst. 'Het grappige is dat zij juist veel gebruikmaken van apps voor papierloos vergaderen', ziet De Velde Harsenhorst. 'Zo kregen alle or-leden van vuilverwerker in Noord-Holland een iPad. Zij hebben vaak geen computer en printer en zijn niet gewend om met dikke dossiers te werken. Via de iPad kunnen zij zelf documenten opvragen en bekijken wanneer zij dat willen.'

Het welbekende vertrouwensprobleem

Zeker niet elke relatie tussen de or en het bestuur is slecht. Maar de houding van de or is doorgaans een kritische, en niet elk bestuur kan daarmee omgaan. Aan een ongelukkige relatie of vertrouwensprobleem zelf doet papierloos vergaderen niets. Maar in bepaalde gevallen helpt het de or wél praktische issues uit de weg te ruimen die voortvloeien uit die slechte relatie. Neem de situatie in onderstaand kader, waarin het bestuur van een grote welzijnsorganisatie besloot geen gevoelige informatie te delen met hun or: een veelvoorkomend probleem. De organisatie voor jeugdwerk en verslavingszorg werd door nieuwe wet- en regelgeving gedecentraliseerd, waardoor er een wirwar ontstond van behandelingsvormen en werkwijzen.

Case: Alleen informatie delen met aangewezen personen

'De rol van de or was hier om de eenduidigheid in het beleid te bewaken. Wil je de organisatie flexibel houden, dan heb je duidelijke kaders nodig. Als een medewerker tijdelijk bijspringt op een andere vestiging, moet de manier waarop hij een patiënt helpt hetzelfde zijn op alle locaties. Anders gaat de kwaliteit van dienstverlening achteruit.

Daarvoor is een goede informatie-uitwisseling tussen vestigingen noodzakelijk. Toen een van de directeuren een andere directeur vroeg hoe hij de reiskostenregeling had opgezet voor medewerkers die overgeplaatst werden naar een andere vestiging, wilde hij deze informatie niet delen. Een ethisch dilemma voor de or, die fraude vermoedde. Ook met zijn eigen or weigerde de directeur deze informatie te delen: hij achtte het risico te groot dat de informatie werd gelekt.'

Een oplossing voor papierloos vergaderen had een flinke winst kunnen betekenen voor de or. Documenten delen via een vergaderoplossing is namelijk – in tegenstelling tot stukken delen via de mail of een gezamenlijke box - zeer veilig. De vergaderoplossingen van OurMeeting zijn via de hoogste normen gecertificeerd en documenten zijn dus zeer moeilijk te lekken of te hacken. Zo kan gevoelige informatie bijvoorbeeld alleen worden gedeeld met aangewezen personen, en indien gewenst alleen getoond worden als alleen-lezen wanneer documenten niet mogen worden gedownload.

Ter informatie, advies of instemming?

Een ander gevoelig punt is onenigheid tussen de or en het bestuur over de aard van het dossier. De meeste discussies – maar ook rechtszaken in de media - ontstaan over het adviesrecht. De Velde Harsenhorst: 'In zo'n geval heeft een bestuur vaak de neiging de or te overladen met informatie en worden de ordners op een steekkar bij de or binnengebracht. Ze weten heus wel dat de or daarin de weg kwijtraakt.'

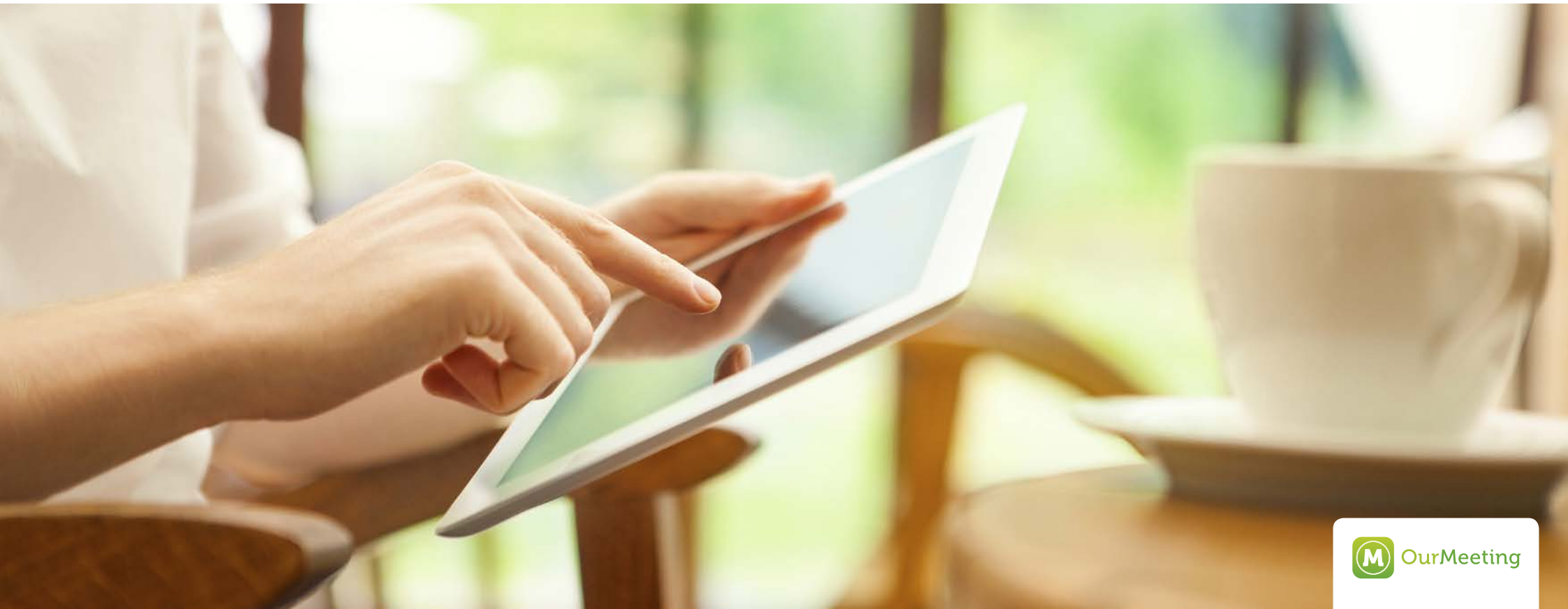
In een gunstiger geval levert het bestuur de stukken digitaal aan. En dan heeft de or met papierloos vergaderen een voordeel. Informatie wordt in de voorbereidingsfase een stuk makkelijker en sneller te verwerken: notities zijn eenvoudig digitaal te maken en te delen en documenten zijn makkelijk te doorzoeken op kernwoorden. Dat geeft grip op de informatie. Bij zulk soort strijd helpt papierloos vergaderen de or bovendien met één mond te spreken. Want: informatie is macht. Als je een goede beschikking hebt over wat er is besloten en wie wat gezegd heeft, kun je als or een stevige positie innemen.

De 'schaalvergrotingstrend'

Dat politieke spel tussen or en bestuur wordt steeds lastiger. In veel organisaties, met name bij de overheid, heerst de 'schaalvergrotingstrend'. Dat brengt een enorme bureaucratisering met zich mee. Het creëren van een efficiënte informatiestroom wordt dus steeds belangrijker. Maar ook ingewikkelder, stelt De Velde Harsenhorst. 'Dat zie ik nu bij een aantal Noordelijke gemeenten die fuseren. Alle vierentwintig suborganisaties hadden een eigen or. Dit worden er nu zeven, waardoor or-leden op afstand met elkaar moeten samenwerken.'

Het spelen van dat politieke spel lukt dan alleen als je samen grip hebt op de zaak. Een vergaderoplossing is bij uitstek geschikt voor or-leden die elkaar bijna nooit zien. Het zorgt er niet alleen voor dat leden in hun eigen tijd documenten kunnen raadplegen, maar is ook een communicatiemiddel in de voorbereidingsfase. Aantekeningen zijn makkelijk met andere or-leden te delen en taken zijn makkelijk onderling te verdelen op afstand. Zo heeft een vergaderoplossing een regiefunctie in de voorbereiding.

De or: reactief of proactief?

Een andere trend in or-land is de 'proactieve or'. Ondernemingsraden volgen niet alleen de voorstellen van het bestuur, maar stellen steeds meer hun eigen agenda. 'Zo'n beetje de helft van de or's slaat die weg momenteel in', zegt De Velde Harsenhorst. De eerdergenoemde fuserende gemeenten laten dat goed zien.

Case: De proactieve OR

'De or legt daar nu een initiatiefvoorstel neer bij het bestuur om meer arbeidsgehandicapten in te zetten. Voorheen bekeken ze de inzet van deze groep per geval, maar door de Participatiewet zijn grotere organisaties dat nu verplicht. Maar met drie gemeenten die samengaan hebben ze dat overzicht niet meer, daarom moeten ze dit actief gaan organiseren. Het bestuur geeft hier weinig prioriteit aan, dus zet de or het zelf op de agenda.'

Papierloos vergaderen helpt in dit geval aan een langetermijnagenda te bouwen. Dat geeft een duidelijke timeline en maakt het makkelijker om in de vergadering te bespreken: waar staan we nu? Met een goede dossierflow wordt de or vooraf gedwongen om tijd inplannen voor zaken waar ze prioriteit aan geeft – en aan welke zaken dus niet.

Informatie herkauwen kost zeeën van tijd

Wie ooit in de or heeft gezeten weet: het werk gaat bijna nooit over slechts één of twee zaken. Vaak is het een het jongleerspel van openstaande dossiers. Veel or's raken daardoor het zicht kwijt op de lopende zaken en delen hun tijd daardoor niet efficiënt in.

Dat heeft een flink effect op de kwaliteit van de besluitvorming. Doordat er verschillende versies van documenten rondzingen en besluiten 'ergens' – maar waar? - zijn vastgelegd, wordt veel informatie herkauwd in de vergadering. En dat kost zeeën van tijd. Elke twee maanden ziet De Velde Harsenhorst hier wel een voorbeeld van voorbijkomen. Zo ook die van een viertal fuserende gemeenten in Midden-Nederland in onderstaand kader.

Case: 'Wat hebben we ook alweer besloten?'

'Bij zo'n fusie moeten veel regelingen worden geharmoniseerd. Zo ook de storingsregeling van sluizen en bruggen, waarmee de gemeenten de piketdiensten van het storingspersoneel regelden. Die afspraak voor de leidende regeling werd gemaakt door een interimmer en een tijdelijke or, die later over ging in een vaste or. Tussen de verschillende gemeenten ontstond onenigheid welke storingsregeling het gunstigst was, terwijl de interimmer daar al een besluit over had gemaakt.

Zo'n or wordt dan zowel door het personeel als de directies bestookt: wat is er ook alweer besloten? Dat legt een flinke druk op de or-secretaris, die ten tijden van het besluit nog niet in dienst was. Hij was hele middag bezig met het doorspitten van ordners. Opvolging van directieleden en de or maken dit soort besluiten lastig terug te vinden. Zeker voor de or, omdat die iedere drie jaar wisselt.'

Had deze or papierloos vergaderd, dan was dit niet gebeurd. In een vergaderoplossing met een zoekfunctie is eenvoudig op te zoeken wat de or drie jaar geleden heeft besloten, en in welke context dat plaatsvond. Papierloos vergaderen werkt dan als het collectieve geheugen van de organisatie. Zeker bij opvolging van directieleden en ondernemingsraden levert een vergaderoplossing de or enorme tijdsbesparing op.